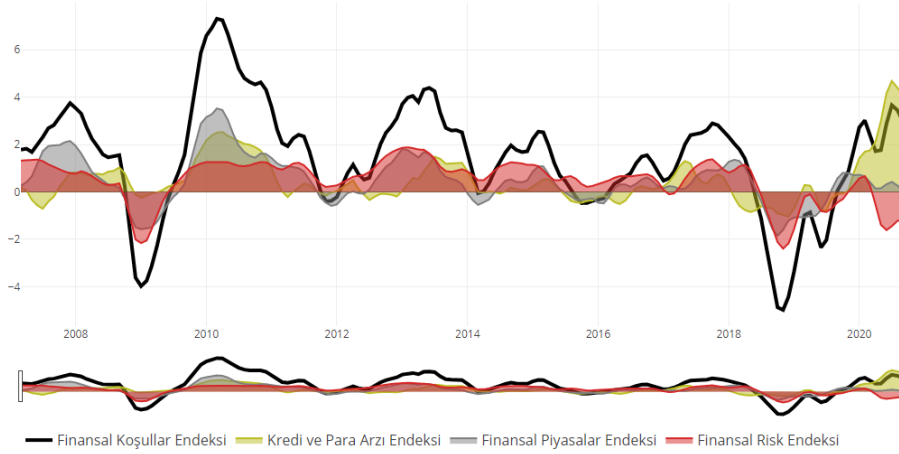

FİNANSAL KOŞULLAR ENDEKSİ – EYLÜL 2020

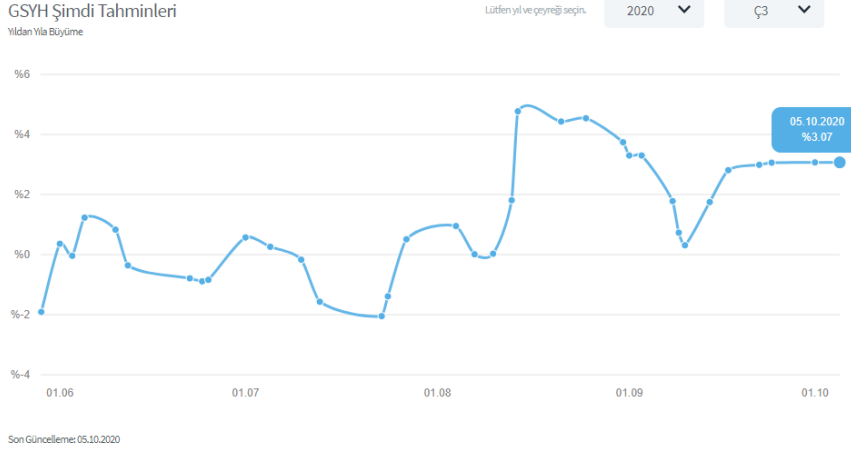
Özlem Derici Şengül - Barış Soybilgen

Mart ayının ortasında Türkiye’de etkileri görülmeye başlayan COVID-19 salgını finansal koşullarda önemli ölçüde gevşemeyi beraberinde getirdi ancak CEFIS olarak oluşturduğumuz Finansal Koşullar Endeksi’ne (FKE) göre gevşeme bu yılın başında başlamıştı. Hatırlatmak gerekirse Finansal Koşullar Endeksi, kredi ve para arzı, finansal piyasalar ve finansal risk olmak üzere 3 alt endeksten oluşuyor ve endekste 0 ile 2 arası seviye finansal koşullarla ilgili nötr görünüme, artı 2’nin üzeri finansal koşulların gevşek olduğuna, 0’ın aşağısı finansal koşulların sıkı olduğuna işaret ediyor. Nisan 2020’de 2’nin üzerine çıkan FKE’nin Temmuz ayında 3.66 değerini alarak yılbaşından beri en yüksek seviyeye çıktığına şahit olmuştuk. Ağustos ve Eylül aylarında ise endeks değerleri sırayla 3.45 ve 2.98 ile nispi bir sıkılaşmaya işaret etti.

Finansal Koşullar Endeksi

Endeks seviyesinde Eylül ayında görülen düşüşte endeksi oluşturan 3 alt endeksten kredi ve para arzı ile finansal piyasalar etkili olurken finansal risk endeksi -1.22’den -1.17’ye hafif artış gösterdi. Kredi ve para arzı endeksini oluşturan reel tüketici kredileri ve para arzı artışı halen çok yüksek olmakla birlikte Eylül ayında Ağustos ayına nazaran hafif bir düşüş gözleniyor. Öte yandan USD/TRY ve BIST’in yıllık değişimlerinin uzun vadeli ortalamalarından sapmasından oluşan finansal piyasalar endeksi Ağustos ayında USD/TRY’nin ortalama değer kaybından daha fazla değer kaybetmesi hem de BIST’in uzun vadeli getirilerinin altında getiri sağlaması nedeniyle FKE’ye negatif katkıda bulundu. 5 yıllık CDS ve 3 aylık USDTRY volatilitésinin uzun vadeli ortalamalarından sapmasıyla oluşan Finansal Risk endeksi FKE’nin daha fazla düşmesini engelleyen alt endeks oldu. Bunun arkasında aylık ortalamalar bazından 550.3’ten 523.8’e gerileyen 5 yıllık CDS ve düşen kur volatilitésinin rol oynadı. Finansal koşullar endeksi GSYH’a belli bir gecikmeyle etki ettiği için üçüncü çeyrek GSYH büyüme tahminimiz olan %3.7’yi değiştirmede. Yeni değişkenler geldikçe Simditahmin modelimizden çıkan GSYH büyümesi tahminlerimizi güncelliyor olacağız.

FKE nedir?

Finansal koşullar bir ekonomide faiz, kur, varlık fiyatları ve kredi koşulları gibi finansal değişkenlerin iktisadi faaliyet üzerinde ne ölçüde kısıtlayıcı veya destekleyici olduğunu gösteren kavramdır ([Kara ve ark., 2016](#)). Finansal koşullar endeksi (FKE) ise finansal koşulları oluşturan değişkenleri kolay bir biçimde takip etmeye ve değerlendirmeye yarayan, CEFIS tarafından finansal koşullara etki edeceği düşünülen 11 değişkenin ağırlıklarının bir faktör modeli yardımıyla belirlendiği bir endekstir. İnteraktif FKE endeksimize <https://plot.ly/~raynora/13> adresinden ulaşabilirsiniz.

